

Halált okozó

Szántó Péter darabja nyerte az ifjúsági hangjatek pályázat megosztott első díját (szombat este hangzott el a Kossuth adón). Szerzőnk az irodalomban oly gyakori helyszínre, a tárgyalóterembe sorakoztatta hőseit, hisz a bírósági jegyzőkönyv önmagában is legtöbbször idegtépő drámák tanúságtevője, nyersanyaga. Am olyan világszenzációs alkotások, mint a Tizenkét dühös ember vagy Spencer Tracy filmje, az Aki szelet vet szeptikussá teszük a hallgatót: nemcsak tetszetős, az író dolgát könnyítő, kész „tortaforma” a jogi keret? Mint a műsorújság előzetesében vallotta: boldogult ügyvédbojtár kora óta foglalkoztatja az írókat az ügy. Nem hagyta nyugodni a meggyőződése szerint ártatlan, furcsa ember esete, aki mukkanás nélkül állta végig a kivizsgálást, tárgyalást, ítéletet. Testvérgyilkossal, halált okozó testi sértéssel vádolják, ám a joggya-

kornok előtt hirtelen megvilágosodik: egyöntetűen hamisan vallanak a tanúk. Maga hiába érvel meggyőzően — a bírák kényelemből, netán presztízsféltésből, nem hajlandók véleményét módosítani. Az egyik fontos, de talán legkönnyebben ugorható akadályt veszi is az író: ügyesen csúri-csavarja, szaporítja jogászszereplői szavait, olyan lenézően tudáledős, „nos, fiatal kolléga” stílusban. Am a lényeg, amitől eldől, milyen is a hangjáték, itt kezdődik. Vagyis a hallgató szem(illetve fül-) szögénél, hisz a pályázati díjról esetleg halványan fogalma sem lévén, erendően objektív. Szántó Péter meggyőző. Mint az elmékedő idézetben is elhangzott: a legnagyobb bűn „odajuttatni egy embert, hogy önmagában tévedjen el”. S erre kiválóan alkalmas a paragrafusok útvesztője.

Amelyek közt végül akadt

egy felmentést hozó. Csak-hogy annak semmi köze nem volt a kisügyvéd fardozásaihoz. Különös fókuszról, mikrofonközpontról ábrázolták az alkotók (köztük Gáll Ernő rendező) a valódi történekek mellett a lelkieket is. . . . a mikrofon a főszereplő. A végig hallgató vádolt helyett ő a megszemélyesített fül, a hang, minden egy képzeletbeli középpont körül hallatszik, sztereóban — áll az előzetesben. A modern technika áldásait éppen nélkülözni kényszerülven, sajna, egyszerű táskarádióra figyelhettem csak. Eltöprengtem, ha nem olvasom e fenti sorokat, vajh mire vélném a párbeszédekkel egy hangszóróba zsúfolódott szuszogást, sóhaj, szívdobogást? Így viszont — egyszerűen hozzáképzeltem a másik hangfalat. Valószínűleg úgy lehetett: az elhangzotakra reagált a főhős, a maga szóval, vegetatív módján.

V. E.

Mindennapi nyugtatónk

Válságban van a magyar film. Vagyis a gyártása. Vagy a forgalmazása. Netán alkotói válság van? Vagy inkább pénzügyi válság? Nehéz pontosítani, annak ellenére, hogy a film körüli a legújabb felfedezett hazai válság, s ennek megfelelően arról írunk az újságok, erről beszél a rádió, a tévé (legutóbb a Stúdió, teljes műsoridejét áldozván). Mégis, az egyszerű halandó nemigen tudja pontosan, mi fele a baj; amit megjegyez: válság. S hogy miként reagál? Ideges lesz. S hogy miért lesz ideges? Mert a monotómia idegessé teszi az embert. Nem elég a világ, a gazdaság, a pénzügy, az erkölcs, az értékrend, a család, a ki tudja még micsoda válság, ahány művészeti szövetség ülésezik mostanság, az mind a maga válságát konstatálja.

transzszibériai expresszre; vagy inkább a svájci sínyessel, akit a féltékenység nyomorba dönt egy farsangi éjen. (A bőség zavara: pénteken.) S milyen jó nézni, micsoda dolgok történhetnek egy angol krimiíró dolgozószobájában, úgymint halál, csapda, s megint halál és újra csapda. (Szombat.) Nem beszélve az NSZK-beli gazdagok bajairól, hátborzongató, egyik egzaltált, a másik fojtogató, a harmadik nemkülönben, csak Derrick a derék... (Vasárnap.) Minthogy hét-főn még mindig csak különleges esetben van adás, sajna, egyéb nációk válságtüneteiről majd csak a jövő héten kaphatunk híreket, ám már így is egészen nyugodtak lehetünk: a baj, kérem, igenis csak bennünket kímél, amúgy: egyetemes.

tévénken, mert a tévé váltalta a missziót: megnyugtató bennünket? Vagy azért, mert a magyar film válságban van? Netán a tévé is? A Telerámából — meg innen-onnan — tudhatjuk, hogy átszervezik az osztályokat-főosztályokat... Ez megint csak megnyugtató hír. Amig ugyanis átszervezésekkel vannak elfoglalva, biztosan nem csinálnak filmeket, tévéjátékokat, s addig jó nekünk, páholyból nézhetjük a más baját, s a külföldi filmeket árasztó nemzeti televízió oly jótékonyan simítja el gondrendőinket, miként kissé egzaltált gyermekét nyugtatja ama mindig kiegyensúlyozott (nyugatómet) anyja, kit utólagja volt szerencsénk megismerni.

Nyugalom, mondogatom magamban, még mindig jobb, mintha nem beszél-nék róla, mert hisz — már megtanulhattuk — a létező dolgok akkor is vannak, ha netán nem beszélünk róluk. Viszont úgy is maradnak, ahogy vannak, ha csak beszélünk róluk. Ettől lesz csak igazán ideges az ember!

Mármint eldöntendő, magyar film vajh azért nincs a

Sulyok Erzsébet

„Először nézel a mi éjszakánkba”

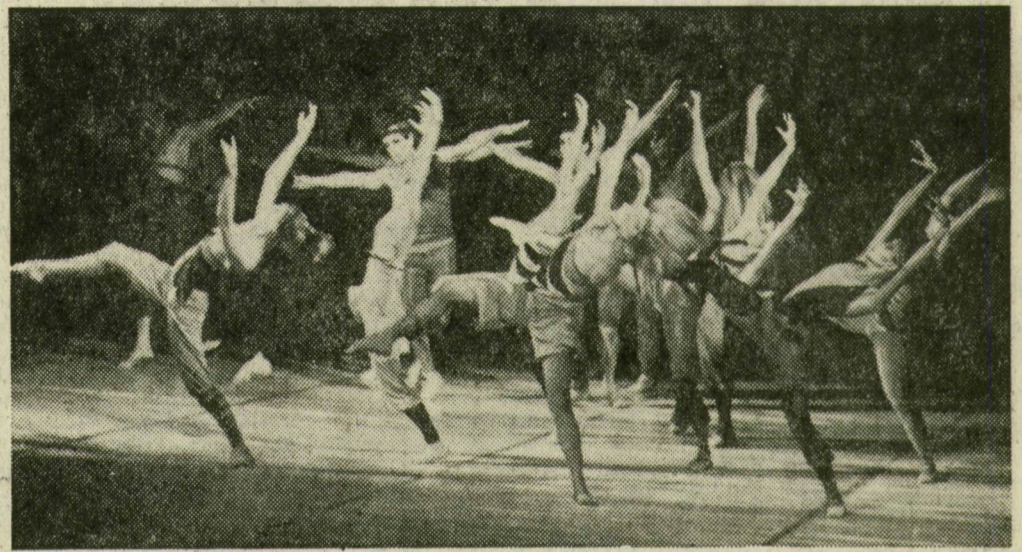
Rocky és M. S. Mester, királyok és riasztó . . .

Sorsos (ideges) társainnak tudok ajánlani gyógyírt, mentsvárt — nevezik ahogyan akarják: tessék televíziót nézni. No persze ne a Stúdiót, mert az, mint fentebb kiderült, néha idegesítő tud lenni. Nézzék — első-sorban — a filmeket. Azokból kiderül, hogy a bajok mindig másutt és másként esnek meg. Mondjuk a szegény kis Isaurával, valahol a tengeren túl, egyszer régen, amikor még volt rab-szolgasors... (Kedd.) Vagy az amerikai asszonyal, aki egyik napról a másikra férj nélkül maradt. (Szerda.) Avagy a francia férjival, aki annyira szeretne a nőket, hogy ebbe bele is halt. (Csütörtök.) Esetleg egy japán üzletemberrel, aki mindenáron japán-szovjet kapcsolatokat akar, és ezért fölül a

Nem tudom, a tököli drótok között élők ismerik-e Piliinszky János Senkiföld-jén című versét. A 12 ezer kötetes börtönkönyvtárban találomra vettem le egy gyűjteményt a polcra, itt nyílt ki. Torokszorító rim volt: először néztem ebbe az éjszakába. Fiatalkorúak börtöne és fogháza. Némán csukódik mögöttünk az automata vaskapu: a visszavonhatatlanság érzése fog el. Az eligazító tábla mögött valódi műtő, műmadárral, két az ég és zöld a fű, a dunai vegyesipari vállalat kultúrtermében videofilm mutatja be azt, amit nem láthatunk. Hogy az intézményt bővíteni kellett, mert megkétszereződött az idekerülőik száma, hogy egyre növekszik a súlyos személyiségzavarosok aránya, egyre kevesebb a nyolc általános végzett és egyre több az analfabéta.

Mert büntetni itt is van miért. Az öntörvényű szabadságtudat nehezen viseli a korlátokat. Az udvaron katonás rendben sorakoznak a betonelemek. Piros krétával rajtuk a dátum, nagy X jelzi az új napot. Szeptember 17. például 31 darab 10 lapból álló oszlop, 310 negyvenszer negyvenes járdalap. Itt darabra mérik az éveket is... A zárkában hat emelet

Belgrádi Béjart

Nagy László felvétele

Részlet a Catulli Carminából

Lassan mindenben lezajlott az első... Megtartották az új színház avatását (gálával), bemutatták az első műsorcikót (Hegedűs a háztetőn), operát (Vérnász), s vasárnap este lezajlott az első vendégjáték is, a Belgrádi Nemzeti Színház balettagyűjtéséé.

Balettjében. Vezette a New York-i Metropolitan operabaletjtét, megfordult lisszaboni, lyoni, velencei, montreali társulatoknál. Fărăhatatlan, energiái szinte kiemeríthetetlenek: eddig több mint száz művet (filmet, operát, drámát) állított színpadra. A magyarországi műsornak koreográfusa, rendezője, dramaturgja, díszlet- és világítástervezője is egyben.

bemutatója mindenképp. A „belgrádi Béjart”, Sparemb-lek elképzeléséhez simulva, a klasszikus balet lebegését absztrakt mozdulatokkal ötvözték, ahogy Orff sokkolóan „primitív-modern” zenéjéhez illik. Mi több, meg is kívánja: műfaja szenizozott oratórium. On-álló hangversenyműként is előadható, de teljesebb világi-tási effektusokkal, jelmezzel, díszlettel. Mindkét darab a szerelemről szól. Am míg a Catulli Carmina a testet-lelket, tónkretevé, bonyolult kapcsolat kifejezése, az Aphrodité győzelme a szerelem dicsőítése, az emberi test himnusza. Előbbi jelmezei, dresszei a romlás illusztrációjában, utóbbiak az áttetsző tisztaság főhőhéjében feszültek a táncosokon.

Varju Erika

Megújul a TIT stúdiója

Befejeződéséhez közeledik a TIT Természettudományi Stúdiójának felújítása, a megrongálódott épület helyreállítása. Mint ismeretes, a XI. kerület Bocskai úti épületen tapasztalt nagymérvű állagromlás, szerkezeti károsodás következtében a stúdió üzemeltetése életveszélyessé vált, ezért az év elején kellett zárn.

Minthogy a tetőszerkezet csaknem teljes egészében tönkrement, a beázások pedig megrongálták az elektromos vezetékeket, így a felújítási munka az egész épületre kiterjed — tájékoztatta dr. Préda Tibor, a TIT gazdasági igazgatója az MTI munkatársát.

Képzőművészeti pályázat

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Csongrád Megyei Bizottsága pályázatot hirdet az országos ifjúsági képzőművészeti tábor — Mártély — hallgatói számára. Pályázni 18-tól 35 éves korig lehet. A beadott alkotások száma három darabnál több nem lehet. A grafikáknál 50x70 centiméteres, a festmények, szobrok és plasztikák legfeljebb 80 centiméteres nagyságúak lehetnek. A meghirdető szerv szívesen fogad olyan pályamunkákat, amelyek Mártélyon szerzett emlékekkel születtek. A kiállítást előreláthatóan március első vasárnapján nyitják meg.

Díjazás: a mártélyi képzőművészeti tábor művésztanáraiból álló zsűri döntése alapján a legjobban sikerült alkotásokat beküldők közül öten meghívást kapnak a jugoszláviai deliblatói művésztelepre, és az 1987 augusztus első felében megrendezésre kerülő mártélyi ifjúsági képzőművésztelepre. Ezenkívül 5 ezer forint összegben munkajuttalmakat ítélnak oda. Beküldési határidő: 1987. február 17. Az alkotásokat kiállításra kész állapotban postán, vagy személyesen lehet eljuttatni a November 7. Művelődési Ház címére (6726, Szeged, Odesszai körút 42.).

Megújuló freskók

Megújulnak Székesfehérvár egyik legszebb egyházi műemlékének, a Rác templomnak a freskói. A bizánci jellegű, Jézus és a Keresztelő Szent János életének mozzanatait ábrázoló fal-

festményeket, valamint a templom rokokó ikonostázát — Jovan Grabovacz és Grigorij Popovics 1771-ben készített remekait — restaurálják, színeiket felfrisítik

Regős Éva